

Schaktning för fjärrvärme vid Köpings museum

Arkeologisk förundersökning i form av schaktningövervakning

Fornlämning Köping 148:1
Kvarteret Huld
Köpings stadsförsamling
Köpings kommun
Västmanland

Ulf Alström

Innehåll

Inledning.....	1
Målsättning.....	1
Undersökningsresultat.....	1
Referenser	4
Kart- och arkivmaterial	4
Litteratur	4
Tekniska och administrativa uppgifter.....	4
Kartfigur.....	5

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 52 20
E-post: info@kmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2010

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

ISBN: 978-91-7453-090-2

Västerås 2011.

Inledning

På grund av schaktning för anslutning av fjärrvärme till Köpings museum har Stiftelsen Kulturmiljövård utfört en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning. Arbetet utfördes 14 och 15 juni 2011 efter ett beslut av Länsstyrelsen i Västmanlands län 2011-06-07 (dnr:431-1118-2011).

Beställare av den arkeologiska schaktningsövervakningen var Tekniska kontoret, Köpings kommun som också bekostade arbete.

Figur 1. Schaktningar för fjärrvärme vid Köpings museum. (Foto från nordöst U. Alström).

Målsättning

Målsättningen med den arkeologiska förundersökningen var att dokumentera kulturlager och anläggningar som kunde påverkas av grävningsarbetet. Syftet var att tillvarata kunskap som kunde bidra till områdets historia.

Undersökningsresultat

Det grävda schaktet var cirka 50 m långt och 0,5–1,0 m brett samt 0,5–0,8 m djupt. Efter sträckan påträffades ytor med kullerstensbeläggning. För övrigt fanns ingen struktur i massorna. Allt kan karakteriseras som påförda rivningsmassor eller på platsen dumpade sådana. En tillbyggnad till museihuset revs t.ex. under 1960 eller 1970 talet (Jonsson 2002).

Här fanns tegel, lera, stenar, sot och kollinser samt möjligen grundstenar till en ekonomibyggnad till kronobränneriet som är markerat med siffran 2 på en karta från 1788 (figur 3).

Undersökningen kan inte bekräfta utifrån sot- och kollinserna att någon stadsbrand härjat i kvarteret Huld på grund av det ringa djupet på schaktet. En stadsbrand förstörde enligt uppgifter hos Björnånger nästan hela staden i slutet av 1540-talet (Björnånger 1989).

De påförda rivningsmassorna ursprungsplats är naturligtvis omöjlig att peka ut men de koncentrationer av kol och sot som blandats med rivningsmassor kan härstamma från stadsbranden 1889.

I marken där stadsbranden drog fram har inga arkeologiska spår av den händelsen kunnat noteras i någon sektion eller i plan varför man måste dra slutsatsen att det röjdes väl efter katastrofen (se t.ex. Alström 2007). En del av dessa rester kan ha hamnat i kvarteret av någon anledning. Troligen som fyllnadslager.

Figur 2. Schaktets dragning på museets tomt markerat med svart linje. (Uttåg ur Fastighetskartan skala 1:4000).

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Fastighetskartan. Skala 1: 4000.

Ekonomiska kartan 10G:80. Skala 1:20 000.

Litteratur

Alström, U., 2007. Fjärrvärme i Ö. Långgatan, Köping. Arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning. Kulturmiljövård Mälardalen Rapport 2007:51. Västerås.

Björnånger, O., 1989. Köping från forntid till nutid. Köpings kommun. Köping

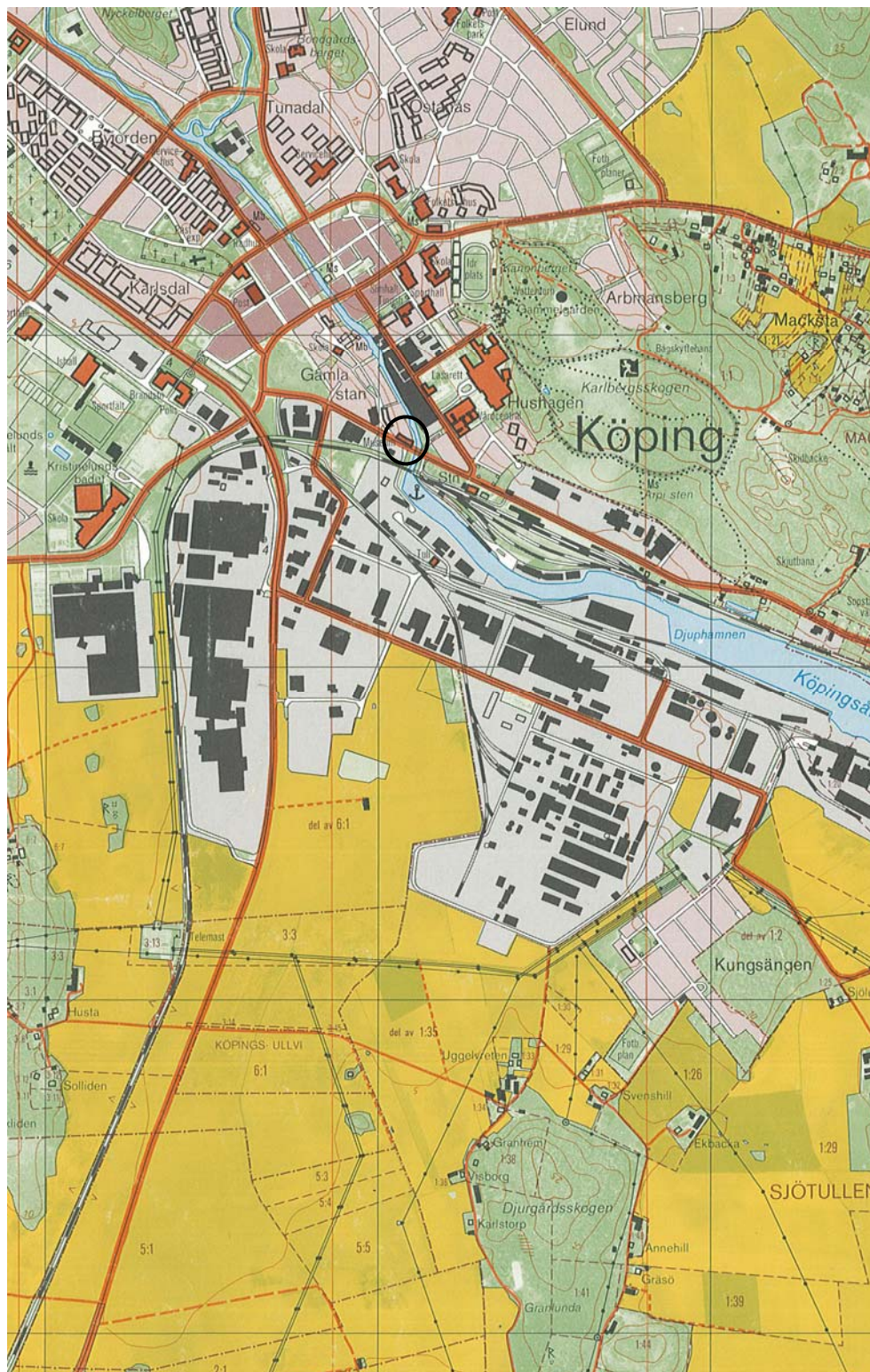
Jonsson, K., 2002. Schaktning vid Köpings museum. Köpings gamla kronobryggeri från 1700-talet. Kulturmiljöavdelningen Rapport 2002:A37 VLM. Västerås.

Tekniska och administrativa uppgifter

KM projekt nr:	KM 11072
Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:	431-1118-2011
Undersökningsperiod:	2011-06-14/15
Arkeologtimmar:	13 timmar
Exploateringsyta:	Cirka 50 löpmeter schakt
Personal:	Ulf Alström
Belägenhet:	Huld 9, kv. Huld, Köpings stadsförsamling, Köpings kommun, Västmanlands län, Västmanland
Ekonomisk karta:	10G:80
Koordinatsystem:	RT90
Koordinater:	X 6598677 Y 1511098
Inmättningsmetod:	manuell
Dokumentationshandlingar:	All dokumentation redovisas i rapporten
Fynd:	Inga fynd påträffades

Kartfigur

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet Gävle. Ärende nr MS2006/01407.

Figur 4. Undersökningsplatsens läge markerat med en ring. Utdrag ur ekonomiska kartan. Skala 1:20 000.